

A KERESKEDELMI JOG- ÉS ISMERETEK TÁRA

—•—•— FOLYÓIRAT. —•—•—

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS: DR. RÓTH PÁL ÜGYVÉD.

A lap szellemi részét illető közlések a szerkesztőségbe, az előfizetési pénzek és fel-
szólalások a kiadóhivatalba küldendők. — Hirdetések a kiadóhivatalban árszabás
szerint vétetnek fel. — Kéziratok nem adatnak vissza.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		SZERKESZTŐSÉG:	KIADÓHIVATAL:
Félévre	3 frt.	Budapest, V., Váci-körút	Mezei Antal Budapest,
Egész évre	6 frt.	46. szám.	V., Gizella-tér (Haas-palota).

•••—••• Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. •••—•••

Tengeri jogunk judikaturája.

Írta: Dr. Zarevich Antal fiumei kir. törvényszéki bíró.

E folyóirat utolsó számában megjelent „Tengeri jogunk kodifikációja” című érdekes cikk olvasása által, arra a szomorú, aggodalmas reflexióra éreztem magamat indítatva, hogy ha mély tanulmányok, hosszú tárgyalások eredményeül, a legjobb minta-tengeri törvénykönyv is meglesz nekünk, vajjon a theoretikus-törvény tökéletességének annak praktikus hasznossága meg fog-e felelni?

Le leggi son, ma chi pon mano ad elle!

Hasztalan lesznek bármily magas theoriák §-okba öntve, ha nem lesz és nincs elegendő munkaerő, mely azokat az életbe átvigye. Kizárólag elméletekkel jól kormányozni s üdvös törvényeket alkotni nem lehet.

Nekem is azt kell mondanom, mit a nagyváradi ügyvédi kamara az igazságügyminiszter urhoz intézett, múlt februári föliratában mondott.

Szomorú valóság az, hogy nálunk nagyon éreztetik a praktikus szakférjak hiánya e nagyfontosságú téren.

Hazánk egyetlen tengeri kikötővárosa, Fiume törvényszékénél, három vén gárdabeli bíró halála folytán, jelenleg egy, mondom egy egyetlen bíró van, e sorok írója, ki ügyvédi, valamint bírói gyakorlata alatt, tengerjogi ügyekkel foglalkozott, s foglalkozik. Semmi egyéb bírāja a fiumei törvényszéknek nincsen és a mi még szomorubb, a hazai felső biroságoknál sem létezik bíró, a ki szak-

szerű gyakorlati képzettséggel bírnia a kereskedelmi jog ezen oly fontos ágában.

A fiumei törvényszéknél, különösen erre az ágra nézve új generáció kiképztetése lett volna már régen szükséges, de senki sem gondoskodott arról hosszú évek alatt, senki sem gondolt a jövőre. És így ezen elsőrangú kikötő-városnak, Fiumének most olyan bírák elegendő száma sincs, a melyektől a számos tengerészeti ügyek és perek alapos szakértői elintézése várható volna, és fájdalom, nem tudni, mikor lesznek ilyen bírák a fiumei törvényszéknél és a hazai felső bíróságoknál, ha a mostani szomorú állapotok tovább fognak tartani.

Nem elszomorító dolog-e az, hogy a fiumei tengeri kereskedelmi törvényszék, a helyett, hogy a triezzi, genuai és marseillei törvényszékekkel versenyezne, oly szegény szerepet játszik azokkal szemben és egészen ismeretlenül, ily nyomorultan tengődik e téren? ki hall, vagy tud valamit, nemcsak a külföldön, de a monarchia másik részében is, a fiumei magyar tengeri kereskedelmi kir. törvényszékről? Elsőrangú kikötő Fiume, de fájdalom, utolsó rangú annak tengeri törvényszéke!

Abból a czélból, hogy a fiumei törvényszéknek, legalább egyszer, a jövőben, a tehetséges tengerészeti bírák szükséges száma meg legyen, már ideje volna gondoskodni arról, hogy jóakaratu, ügyes fiatal jogászok hosszabb ideig gyakorolják, képezzék magukat a fiumei törvényszéknél mint gyakornokok vagy jegyzők, a tengerjog ágában. Csak hosszabb gyakorlat és huzamosabb itt tartózkodás után érhető el kielégítő eredmény e téren. De igen gyorsan gondoskodni kellene arról, mert sok, igen sok mulasztás történt eddig e tekintetben és hosszú évek mulasztásait nehéz már pótolni. Csak gyors, gyökeres, nem átmeneti, provizorius intézkedésektől és palliativ eszközöktől várható eredmény.

A bírák szükséges új nemzedékének kiképzése, a fiumei törvényszék számára, különösen a tengerjogi téren, már égető, elhalaszthatatlan kérdést képez, a melylyel az intéző köröknek már komolyan kellene foglalkozniok.

És azzal is foglalkozniok kellene, hogy a magyar állam nyelve különösen e téren az őt megillető helyet

elfoglalja. Ezt a magyar állam nyelve méltán igényelheti. Valóban érthetetlen, hogy emnyire elhanyagolni lehetett ezt a nyelvet a fiumei törvényszéknél! És különös szeszélye a sorsnak, hogy e sorok írójának, ki nem magyar ajku és a magyar nyelvet csak kitartó szorgalmával sajátította el, volt fentartva az első szót emelni, az első lándzsát törni ezen nyelv számára, a kereskedelmi jog e fontos ágában! Ápolni kell az államnyelvet ez új téren is, hogy ironiává ne legyen Fiumének *magyar* kikötő-városi volta és hogy fejlődését nyerje az állam nyelve minden kereskedelmi ágban. Ez az ápolás pedig első sorban a fiumei törvényszék feladata, kötelessége.

Az államnyelv ápolása és fejlődése, a tengerjogi kérdéseknek ebben a nyelvben való tárgyalása a közönség és a hazai jogászok közül igen kevesek által művelt kereskedelmi joggal való foglalkozását előmozdítani fogja, és így tengerjogi ingadozó judikaturánk szilárdulását, javulását fogja előidézni és valóban nagyon kívánatos volna, hogy szűnjék meg egyszer az e fontos téren most uralkodó bizonytalanság.

Ez a tengerjogi szakbirák új generációja kiképzését is könnyebbitené.

Csak ez uton érhető el valami jelentékeny eredmény.

De ebben az irányban való haladás és a fiumei törvényszék helyzetének javulása, annak mostani szomorú viszonyai közepett nem várható. Azért radikális megváltoztatás szükséges már a fiumei törvényszék vezetésének módjában és rendszerében.

Egészen más irányzatot, új életet kell adni a fiumei törvényszéknek, annak niveauját emelni, új aeráját inaugurrálni, azt a mostani stagnációból ki kell huzni, különösen a tengerjogi téren, hogy a magyar igazságszolgáltatás dicsőségére szolgáljon és a tengeri bíróságok közt méltó, a magyar kikötő-várost, Fiumét megillető helyet egyszer már elfoglalja, ez az eddig olyan elhanyagolt, most nyomorultan tengődő, egészen ignorált törvényszék.